

21.6.2012

Gasum Oy
PL 21
02151 Espoo

Viite
Arviointiohjelma saapunut 28.3.2012

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, FINNGULF LNG -TERMINAALIN RAKENTAMINEN SUOMEEN, PORVOO, INKOO

1. HANKETIEDOT JA YVA -MENETTELY

Gasum Oy on 28.3.2012 saattanut vireille nesteytetyn maakaasun (LNG) -terminaalien rakentamista koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään.

Hankkeesta vastaava laatii yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Gasum Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilöinä ovat Pekka Hytinkoski ja Ari Suomilampi. Arviointiohjelman on laatinut konsulttitoimeksiantona Ramboll, jossa yhteyshenkilöinä ovat Jari Manila ja Reetta Suni.

Uudenmaan ELY-keskus toimii arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena. Yhteyshenkilönä arviointimenettelyssä toimii Satu Pääkkönen (Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 3 §, 1 mom. 10 kohta sekä asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 2 § 1 mom. 3 kohta ja 3 § 1 mom. 1 kohta).

Maksu hankkeesta vastaavalle 8 980 €. Maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Gasum Oy suunnittelee Suomeen nesteytetyn maakaasun (LNG) tuontia, varastointia ja jakelua. Tavoitteena on selvittää ja arvioida mahdollisuudet rakentaa Suomeen merkittävän kokoluokan LNG-terminaali Suomen energiamaarkkinan ja Suomen merenkulun polttoainemarkkinan tarpeisiin. Hankkeen tarkoituksena on yhdistää Suomen kaasuverkosto kansainväliseen maakaasumarkkinaan ja luoda Suomelle edellytykset kilpailukykyiseen energian hankintaan.

LNG:tä hankitaan ulkomailta, josta se kuljetetaan tarkoitusta varten rakennetuilla LNG-aluksilla Suomeen. LNG-terminaalissa LNG voidaan höyrystää uudelleen kaasumaiseen muotoon, jonka jälkeen se johdetaan kaasuverkostoon ja sitä kautta kaasun käyttäjille. LNG voidaan lasata myös nestemäisenä bunkrausaluksiin ja säiliöautoihin, joilla se kuljetetaan kaasuverkoston ulottumattomissa oleville kaasun käyttäjille. LNG-terminaali mahdollistaa nesteytetyn maakaasun käytön myös meriliikenteen polttoaineena.

Korkeapaineiseen siirtoverkostoon syötettävän kaasun määrän on arvioitu olevan maksimissaan 20 TWh (2 mrd.m³) vuodessa, mikä vastaa noin 50 % maakaasun nykyisestä vuotuisesta kokonaiskulutuksesta Suomessa. LNG:n jakelumäärä merenkululle ja teollisuudelle siirtoverkoston ulkopuolella on maksimissaan arviolta 5 TWh.

Hankekokonaisuuteen sisältyy myös louhintatöitä LNG-terminaalin rakenteita varten, satama-alueen ja meriväylän ruoppausta sekä ruoppausjätteen läjitystä merialueelle.

Hankkeen vaihtoehdot

VE 1: Täysimittainen LNG-terminaali rakennetaan Porvoon Tolkkisiin. Vaihtoehtoon sisältyy n. 4 km:n pituinen merenpohjaan asennettava yhdysputki LNG-terminaalialueelta Kilpilahden Nybyn paineenvähennysasemalle.

VE 2: Täysimittainen LNG-terminaali rakennetaan Inkoon Joddböleen. Vaihtoehtoon sisältyy n. 20 km:n pituinen yhdysputki LNG-terminaalialueelta Siuntioon.

VE 0: Hanketta ei toteuteta.

LNG-terminaalihanke voidaan toteuttaa vaiheittain. Suunnitellut LNG-terminaalin toteutusvaiheet ovat:

- Vaihe 1: Pienimittakaavainen LNG-terminaali, ei sisällä yhdysputkea
- Vaihe 2: Keskikokoinen LNG-terminaali eli ns. kelluva LNG-varasto-alue (FSRU), sisältää yhdysputken
- Vaihe 3: Täysimittainen LNG-terminaali, sisältää yhdysputken.

Hanke voi päättyä vaiheeseen 1, 2, tai 3. Vaiheet 2 ja 3 voivat toteutua joko suoraan tai välivaiheiden kautta. YVA-menettelyn päätyttyä Gasum voi markkinatilanteesta ja ympäristövaikutusten arvioinnin lopputuloksesta riippuen esittää asemakaavoituksen tai sen muuttamisen aloitta-

mista sekä myöhemmin hakea lupaa LNG-terminaalin rakentamiseksi joko Porvoon Tolkkisiin, Inkooseen tai molempiin.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 § hanke-luettelon kohdan 9 f perusteella.

Kohdan 9 f mukaan YVA-menettelyä sovelletaan pääosin kauppame-renkulun käyttöön rakennettaviin meriväyliin, satamiin, lastaus- tai pur-kulaitureihin yli 1 350 tonnin aluksille.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Gasum on aiemmin selvittänyt maakaasuputken rakentamista Viron Paldiskista Inkooseen tai Vuosaaren. Putki olisi ns. Balticconnector merenalainen kaasuputki. Selvityksen tavoitteena on ollut tutkia mah-dollisuuksia rakentaa yhtenäisempi ja monipuolisempi maakaasun jake-luverkosto erityisesti Suomenlahden alueelle. Hankkeesta ei ole tehty YVA-selvitystä.

Finngulf LNG -terminaalihankkeen vaikutusalueella on useita muita toi-mintoja ja hankkeita, jotka eivät kuitenkaan suoraan liity LNG-hankkeeseen, mutta niiden yhteisvaikutukset arvioidaan tässä YVA-menettelyssä.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaista ympäristölupaa edellytetään koko LNG-terminaalin toimintakokonaisuudelle (nestemäisen kaasun varastointi ja käsittely, satama sekä purku- ja lastauspaikat, LNG-terminaali). Jos ensin toteutetaan vaihtoehto 1 eli laivojen lastaustermi-naali, tarvitaan vaihtoehtojen 2 ja 3 toteuttamiseksi uusi ympäristölupa, koska kyseessä on ”toiminnan olennainen muutos”. Ympäristöluvan lu-paviranomaisena on Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Ympäristölupa voidaan lisäksi tarvita kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen, mikäli murskaus suoritetaan ko. paikassa. Jos louhitta-va määrä on vähäinen, voi se olla mahdollista tehdä meluilmoituksella.

Ruoppaukselle ja läjittämiselle tarvitaan vesilain (587/2011) mukainen lupa. Vesilupaa vaativat myös satama ja siihen liittyvät kulkuväyläkysy-mykset, Tolkkinen – Nyby merenalaisen kaasuputken asentaminen se-kä mahdolliset vesistökohteet Inkoo – Siuntio kaasuputken linjauksella. Vesilupa-asiat voidaan ratkaista erikseen itsenäisinä kokonaisuuksina. Vesiluvan lupaviranomaisena on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Väy-lää koskevat ruoppaustyöt edellyttävät myös Liikenneviraston lupaa.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) ja -asetuksessa (895/1999) säädetään rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvista. Luvat myöntää alueen kunta. Hankkeen ensimmäisessä toteutusvaiheessa noin 20 000 m³ varastosäiliöille, lastausasemalle, pysyvästi sijoitetulle alukselle säi-

liöineen sekä valvomo- ja hallintorakennuksille tarvitaan rakennuslupat. Toisessa toteutusvaiheessa laiturin rakentaminen, lastauslaiturit tai muut rakennelmat edellyttävät toimenpide- tai rakennuslupaa. Kelluvat LNG-varastoalukset edellyttävät rakennuslupia, jos ne sijoitetaan pysyvästi rantaan. Kolmannessa eli laajimmassa toteutusvaiheessa olennaisin lisäys on kolme täysimittaista varastointisäiliötä maa-alueella. Säiliöt edellyttävät uusia rakennuslupia. Jos laajennus edellyttää muutoksia muissa rakenteissa, muutokset edellyttävät uusia rakennuslupia.

Kemikaaliturvallisuuslaissa (KemTL, 390/2005) ja teollisuuskemikaaliasetuksessa (TeKA, 59/99) säädetään vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä, varastoinnista, siirrosta ja säilytyksestä. Vaarallisten kemikaalien laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi edellyttävät TUKES:n lupaa (KemTL 23 §).

LNG-laitoksilta edellytettävät turvallisuusasiakirjat ovat sisäinen pelastussuunnitelma, toimintaperiaatekäsikirja ja turvallisuus selvitys, jotka hankkeesta vastaava laatii. Turvallisuus selvitys lähetetään TUKES:lle. Pelastuslaitoksen on laadittava ulkoinen pelastussuunnitelma yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa.

ATEX-lakia (=räjähdysvaarallisia tiloja ja tiloissa käytettäviä laitteita koskeva lainsäädäntö) ja -asetusta sovelletaan työturvallisuuteen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvään räjähdyskelpoisten ilmaseosten aiheuttaman vaaran torjuntaan. Työnantajan on laadittava työturvallisuuslaissa (738/2002) ja asetuksessa tarkoitettu ATEX-selvitys räjähdysvaarallisista tiloista.

Merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) ja -asetuksessa (76/2010) säädetään aluksen jätehuoltosuunnitelmasta, laiturissa olevasta aluksesta, sataman jätehuoltosuunnitelmasta ja sataman pitäjistä sekä erilaisista valmiussuunnitelmista ja todistuksista. LNG-aluksiin sovelletaan myös lakia aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä (1686/2009).

Suomen maa- ja merialueilla on noudatettava vaarallisten aineiden kuljetussäännöksiä, jotka on annettu laissa vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/94). LNG-aluksilla on myös luotsauslain (940/2003) mukainen luotsinkäyttövelvollisuus.

Maakaasun siirtoverkoston toiminnasta säädetään maakaasumarkkina laissa (508/2000). Sekä Tolkkinen – Nyby -yhdysputken että Inkoo – Siuntion -yhdysputken rakentaminen edellyttää rakentamislupaa kemikaaliturvallisuuslain (390/2005, 37 §) ja sen nojalla annetun asetuksen (551/2009) nojalla. Lupaviranomainen on TUKES. Tolkkinen – Nyby - kaasuputken rakentaminen edellyttää lisäksi Liikenneviraston lupaa alittaa Tolkkisten väylä.

Korkeapaineisen maakaasun siirtoputken rakentamiselle edellytetään valtioneuvoston myöntämää lunastuslupaa.

Kummassakin LNG-terminaalin sijaintipaikassa YVA-menettelyyn kytkeytyy tiiviisti terminaali alueen kaavoitusprosessi. Terminaali alueelle Porvoon Tolkkisissa on laadittava asemakaava. Inkoossa terminaali alueella on tehtävä voimassa olevan asemakaavan muutos.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu Helsingin sanomissa, Huvudstadsbladetissa, Uusimaassa, Borgåbladetissa, Kirkonummen Sanomissa ja Västra Nylandissa.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 10.4.2012 - 25.5.2012 seuraavissa paikoissa:

- Porvoon pääkirjasto, Papinkatu 20, 06100 Porvoo
- Porvoon kaupungin Palvelupiste, Raatihuoneenkatu 9, 06100 Porvoo
- Inkoon kirjasto, Ola Westmanin puistotie 1, 10210 Inkoo
- Inkoon tekninen toimisto, Ola Westmanin puistotie 3, 10210 Inkoo
- Siuntion kunnankirjasto, Asematie 2, 02580 Siuntio

Internetissä: www.ely-keskus.fi/uus/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuudet Porvoossa keskiviikkona 18.4.2012 klo 18 - 20 Tolkisten talolla ja Inkoossa torstaina 19.4.2012 klo 18 - 20 Inkoon kunnan valtuustosalissa.

Ympäristöministeriö varasi Viron valtiolle valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan yleissopimuksen eli ns. Espoon sopimuksen (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context) mukaisesti mahdollisuuden lausua ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja ilmoittaa halunsa osallistua arviointimenettelyyn.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Porvoon kaupungilta, Inkoon kunnalta, Siuntion kunnalta, Lohjan kaupungilta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Uudenmaan liitolta, Museovirastolta, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseolta, Itä-Uudenmaan maakuntamuseolta, TUKES:lta, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta, Liikennevirastolta, Metsähallitukselta, Puolustusvoimilta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Neste Oil:lta, Fortumilta, Fingridiltä, Huoltovarmuuskeskukselta, Inkoo Shipping Oy Ab:lta ja Prima Shipping Oy Ab:lta.

Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 17 lausuntoa ja 8 mielipidettä. Lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan tämän lausunnon liitteenä. Seuraavassa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden pääsisällöstä.

Yhteenveto lausunnoista

Viron ympäristöministeriö ilmoitti 22.5.2012 päivätyssä lausunnoissaan halunsa osallistua LNG-hankkeen YVA-menettelyyn. Viro kiinnitti lausunnoissaan huomion Balticconnector -hankkeeseen ja edellytti sen vaikutusten huomioon ottamista LNG-hankkeen vaikutusten arvioinnissa. Lisäksi Viro toivoi saavansa arviointiselostusvaiheessa laajan tiivistelmän selostuksesta viron kielelle käännettynä.

Muissa lausunnoissa korostuivat seuraavat asiat:

Hanke

YVA-menettelyyn toivottiin mukaan kolmatta vaihtoehtoa, jossa LNG-terminaali sijoitetaan Porvoon Kilpilahteen. Lisäksi Inkoon Fjusön niemimaan vaihtoehto haluttiin mukaan tasaveroiseksi vaihtoehdoksi.

Yhteisvaikutukset Inkoon vaihtoehdossa Suomen Merituuli Oy:n merituulivoimalahankkeen, Fagervikeniin suunnitellun sähkökaapelin ja Balticconnectorin kanssa vaadittiin selvitettäväksi. Myös rakentaminen Grundvikenin teollisuuskaatopaikalle on selvitettävä. Lisäksi vaikutukset Inkoon kunnan jätevedenpuhdistamon toimintaan ja sijoitukseen ja sen jätevesijohtoon on selvitettävä. YVA-selostuksessa on otettava huomioon Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan ehdotuksen tiedot.

Vaadittiin LNG-laitoksen vaihtoehtoisten toteutustapojen suojavyöhykkeitä määrittelyä. Suoja- ja konsultointivyöhykkeiden vaikutusten arviointia pidettiin tärkeänä: mitä vaikutuksia aiheutuu vyöhykkeiden sisään jääville asuinrakennuksille, päiväkodeille, kouluille ja muille kiinteistöille. Voidaanko terminaali-alueiden vaikutusalueita käyttää voimassa olevien asema- ja yleiskaavojen mukaisesti. Konsultointivyöhykkeen sisällä olevat mahdolliset eriaisteiset suojavyöhykkeet on selvitettävä. Lisäksi on määriteltävä, vaikuttaako LNG-terminaali Kilpilahden alueelle jo määriteltäisiin konsultointi- ja suojavyöhykkeisiin.

Haluttiin selvitettäväksi tarkemmin tilanteet, jolloin LNG-terminaalissa käytetään soihtua. Soihdusta aiheutuvan melun rajoittamista toivottiin. Tärkeänä pidettiin myös häiriötilanteissa aiheutuvien päästöjen selvittämistä.

Vaadittiin tarkempi selvitys LNG-alusten saattohinauksen toteuttamisesta. Haluttiin myös arvio LNG-alusten jääluokituksesta jäänmurtoavustusta varten.

Turvallisuus ja riskit

Turvallisuusnäkökohtia pidettiin lausunnoissa erittäin tärkeinä. Vaadittiin tehtäväksi LNG-terminaalin suuronnettomuusvaaran ja suuronnettomuuksien vaikutusten arviointi ottaen huomioon myös Domino -ilmiö.

Myös laivaliikenteen onnettomuusriskien arviointia pidettiin tärkeänä. LNG-terminaalin vaikutukset vaarallisten aineiden merikuljetusten riskeihin Kilpilahteen ja Tolkkisiin johtavilla laivaväylillä haluttiin arviotavaksi.

Haluttiin selvitystä, miten kiinnittyminen laituriin vaikuttaa meriturvallisuusvaatimukseen suurempina etäisyysvaatimuksina ja tuoko se mukanaan suurempia ruoppaustarpeita. Tärkeänä selvityskohteena pidettiin sitä, mikä on terminaali-alueen juridinen asema ja vastuukysymykset suhteessa maalla ja merellä voimassa oleviin turvallisuusvaatimuksiin.

Ruoppaus ja läjitys

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin, että ruopattavat vesialueet ja ruoppausmassan läjitysalueet on tutkittava. Lisäksi läjityspaikan pohjafauna on selvitettävä ja läjityspaikat siirrettävä syvemmälle alueelle. Läjitysalueilla on oltava akkumulaatiopohja. Ruoppaustarve haluttiin minimoida. Maaläjityksen vaihtoehtoja haluttiin selvitettäväksi erityisesti pilaantuneiden sedimenttien osalta. Lisäksi vaadittiin arviota läjityksen vaikutuksista uimaveden laatuun ja uimarantojen virkistyskäyttöön.

Louhinta

Arviointiselostukseen haluttiin tarkat esitykset louhinta- ja murskaustarpeista. Louhinnan aiheuttamat haitat, kuten melu, tärinä, pöly, viihtyisyysvaikutukset jne. on arvioitava. Jos murskausta ei voida tehdä Tolkkisissa, haluttiin selvitys, mitä vaikutuksia on louheen poiskuljetamisella.

Kalasto ja muu luonto

Vaadittiin selvitys läjityspaikkojen lähialueella harjoitettavasta kalastuksesta ja alueiden merkityksestä kalojen lisääntymisalueina. Tolkkisten vaihtoehdosta korostettiin, että Mustijokeen on istutettu meritaimenia ja joen latvaosissa on tavattu luonnonvaraisia taimenen poikasia. Toiminta on siten suunniteltava ja ajoitettava siten, ettei meritaimenen nousua Mustijokeen häiritä.

Ruoppausmassojen läjityksen vaikutukset Natura 2000- ja muihin suoje-lualueisiin vaadittiin arvioitavaksi. Huomautettiin, että Natura-alueet perustetaan luontodirektiivin mukaisesti.

Tuotiin esiin, että Inkoon vaihtoehdon vesialueen pohjaeläimistä, kalastuksesta ja veden laadusta on seurantaraportteja 1970-luvulta lähtien, koska niitä on laadittu valvottaessa Inkoon voimalan vaikutuksia Fager-vikenin vesiympäristöön. Raportit ovat saatavissa Inkoon kunnalta.

Pohjavesi

Tuotiin esiin, että Inkoo-Siuntio yhdysputken reittivaihtoehdot kulkevat Storgårdin I-luokan pohjavesialueen halki. Vaikutukset pohjavesialueella sijaitsevan vedenottamon veden laatuun ja määrään on selvitettävä. Myös rakentamisen aikaiset vaikutukset yksityisiin talousvesikaivoihin haluttiin selvitettäväksi.

Arkeologinen kulttuuriperintö, kulttuuriympäristö ja maisema

Tuotiin esiin useita kulttuuriperinnön kannalta merkittäviä kohteita, jotka sijaitsevat hankealueilla, esim. hautaröykkiöitä ja hylkyjä. Arkeologinen vedenalaisinventointi vaadittiin tehtäväksi ennen hankkeen toteutusta.

Myös maalla sijaitsevien muinaisjäännösten inventointi on tehtävä sekä terminalialueilla että kaasuputkien reiteillä. Inventoinnit sekä haitallisten vaikutusten lieventäminen on suunniteltava Museoviraston kanssa. Arviointiselostukseen haluttiin myös vedenalaisen muinaisjäännöksen määritelmä.

Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt on selvitettävä. Samalla vaadittiin selvitettäväksi myös vaikutusalueilla sijaitsevat rakennuskohteet ja niiden arvo.

Maisemavaikutusten arvioinnissa haluttiin otettavaksi huomioon, miten uudet kookkaat terminaali-alueen rakennelmat muuttavat näkymiä. Myös maakaasuputken koko matkalta tulee tehdä maisemaselvitys mukaan lukien putken rakentamisen aikaiset vaikutukset. Merialueilla terminaali-alueen ja laivaliikenteen näkyminen on otettava huomioon kuin myös ruoppauksen ja louhinnan aiheuttamat maisemavaikutukset. Maisema-analyysin lisäksi haluttiin tehtäväksi maisemahistoriallinen tarkastelu historiallisen kartta-aineiston pohjalta.

Lisäksi Inkoon vaihtoehdossa toivottiin selvitettäväksi, voidaanko rannan nykyinen suojaava kallionreuna säilyttää ainakin osittain. Tuotiin esiin, että Joddbölen teollisuusmaisema tulee muuttumaan merkittävästi ja asemakaavaan sisältyy määräyksiä, joiden mukaan Grundvikenin jäte-teenlätjityspaikan suurin korkeus on +20 m.

Ilmasto

Vaadittiin arvioitavaksi hankkeen vaikutuksia EU:n päästövähennystavoitteisiin ja uusiutuvan energian tavoitteisiin; jarruttaako uusiutuvan energian käyttöönottoa.

Liikenne

Vaadittiin esitettäväksi tiedot LNG-alusten liikennöinnistä ja siitä aiheutuvista muun laivaliikenteen liikenne- ja ankkurointirajoituksista. Tolkkisten alueelta haluttiin selvitettäväksi, tuleeko veneilyn runkoväylällä olevaa veneliikennettä rajoittaa LNG-aluksen kulkiessa viereisellä laivaväylällä. Korostettiin, että hanke ei saa häiritä laivaliikennettä Tolkkisten satamaan tai sataman liiketoimintaa. Inkoon vaihtoehdosta haluttiin selvitettäväksi viereisen kala- ja venesataman toiminnan mahdolliset liikennöintirajoitukset. Myös vaikutukset Porvoon kaupungin omistaman sataman ja Port of Tolkkinen Oy:n sataman toimivuuteen on arvioitava.

Tuotiin esiin, että tarvittavista väylämuutoksista tulee tehdä väyläesitys Liikenneviraston Meriväylät -yksikölle. Lisäksi yksikköön ja väylän omistajiin on oltava hyvissä ajoin yhteyksissä.

Lisäksi vaadittiin arvioitavaksi kaasuputkien rakentamisen aikaiset vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen.

Muita kommentteja

Muutamissa lausunnoissa mainittiin, että hanketta ei vastusteta, vaan sitä pidetään tervetulleena.

Karttaesityksiin toivottiin helppolukuisuutta ja samaa mittakaavaa. Virheellinen nestekaasu -sana haluttiin korjattavaksi nesteytetty maakaasu -sanaksi kohdassa 11.6.

Huomautettiin, että Trafi ei ole oikea viranomainen edellyttämään tai hyväksymään YVA-ohjelmassa mainittua turvallisuus selvitystä. LNG-aluksiin sovelletaan lakia aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä (1686/2009) – ei kemikaalisäiliöaluksiin, joita koskee Merenkulun ympäristönsuojelulain nojalla annettu asetus merenkulun ympäristönsuojelusta (76/2010).

Hankkeen hyödyt Suomen energiahuollolle, huoltovarmuudelle ja taloudelle on arvioitava. Arveltiin, että hyödyt voivat jäädä toteutumatta vaihtoehdossa 1.

Myös hankkeen välilliset vaikutukset Neste Oilin toimintoihin on arvioitava. Lisäksi yhdysputken vaikutukset Kilpilahden teollisuusalueen infrastruktuuriin on arvioitava.

ELY-keskukselta toivottiin toteamusta, että Gasumin LNG -hankkeen YVA kattaa kaiken Joddbölessä harjoitettavan toiminnan. Eli sellaiset Joddbölen toiminnot, jotka erillisinä vaatisivat YVA-menettelyn, sisältyvät jo Gasumin YVA-menettelyyn.

Yhteenveto mielipiteistä

Hanke

Tuottiin esiin, että Inkoon vaihtoehdon meriväyläosuus ja läjitysalue sijoittuvat merituulipuiston ja sähköverkon liityntäkaapelireitin välittömään läheisyyteen. Suomen Merituuli Oy:n YVA-menettely päättyi vuonna 2011. Merituulihanke on huomioitava YVA-menettelyssä: mm. laivaliikenteen vaikutukset tuulipuiston käyttöön, yhteisvaikutukset läjityksen ja melun osalta, merikaapeliliittymän vaikutukset ruoppaukseen sekä yhteisvaikutukset virkistykseen ja loma-asutukseen. Merikaapelireitti on merkitty Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotukseen.

Todettiin, että Rudus Oy:llä on Inkoo Shipping Oy:n kanssa kalliokiviaineksen otto-oikeuden luovutus sopimus ja erityisen oikeuden kirjaus Inkoon vaihtoehdon alueen kiinteistöillä. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida Rudus Oy:n kiviaineksen hyödyntämiseen liittyvät toiminnot terminaali alueella ja sen lähiympäristössä (tilat Viinimäki/Viinivuori). Hankkeessa on otettava huomioon Rudus Oy:n mahdollisuudet toimia alueella.

Toivottiin selvitystä siitä, voisiko hanke sijoittua Kilpilahteen. Toivottiin myös hankealueen ja hankkeen koon rajaamista mahdollisimman pieneksi. Oltiin huolissaan konsultointiväyhykkeen ja turvallisuusväyhykkeen laajuudesta.

Ehdotettiin soihutukaasujen siirtoa putkea pitkin Kilpilahden alueen terminaalin soihtuun poltettavaksi tai soihdun poistoa kokonaan. Esitettiin uusi sijoitusehdotus Tolkkisissa: sijoittaminen maaston notkokohtaan,

kallioharjanteen ja rannan väliin Fingridin varavoimalaitoksen sähkölinjojen ja kaupungin omistaman maa-alueen väliselle alueelle.

Kysyttiin Gasumin muun alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia. Haluttiin, että alueella liikkumista ja kalastusta rajoitettaisiin. Vaadittiin, että alueen asukkaita tiedotetaan kaikesta toiminnasta.

Kaasuputken rakentamista Inkoosta Siuntioon vastustettiin. Tuotiin kuitenkin esiin rakentamismahdollisuus, jos asiasta päästään sopimukseen. Vaihtoehtoisista reiteistä voidaan keskustella.

Turvallisuus ja riskit

Hankkeen arveltiin lisäävän merionnettomuuksien riskiä. Vaadittiin arvioitavaksi hankkeen suuronnettomuusriskit sekä kuinka kauas vaikutukset voivat ulottua ja kuinka voimakkaina. Pelastussuunnitelmat tulee tehdä sekä suunnitelmat asukkaiden evakuoinnista. Tulee selvittää, kuinka vuototilanteista tiedotetaan asukkaita.

Hankkeen laivaliikenteen lisäriskit muulle laivaliikenteelle tulee selvittää. Haluttiin arvioita kaasulastin purkamisen turvallisuudesta. Ulkopuolisen turvallisuusuhan riski on kartoitettava.

Haluttiin selvitettäväksi myös tankkiautoliikenteen turvallisuusuhat.

Louhinta

Louhintaa haluttiin rajoittaa ja säilyttää olemassa olevat kallioharjanteet. Louhintaa ei saa toteuttaa toukokuun ja elokuun välisenä aikana. Kaiken toiminnan on tapahduttava 8 – 19 välisenä aikana.

Räjäytysten tärinää vaadittiin rajoitettavaksi ja seurattavaksi. Asukkaiden informointia pidettiin erittäin tärkeänä.

Luonto

Vaadittiin laivaliikenteen ja ruoppausten vaikutusten arviointia Natura-alueisiin ja FINIBA-alueen linnustoarvoihin. Luontoselvitykset tulee ulottaa vesialueille ja arvioitava alueiden merkitystä keväällä levähtävälle linnustolle ja vaikutuksia vesialueiden linnustoarvoihin.

Liikenne

Tuotiin esiin, että Svartbäckfjärden on jo nyt raskaasti kuormitettu laivaliikenteellä Kilpilahden satamaan. Laivaliikenne haittaa kalastoa ja meribiologista ympäristöä. Laivaliikenne häiritsee myös rannikon asutusta ja loma-asutusta.

Sosiaaliset vaikutukset

Haluttiin selvitystä, paljonko työvoimaa Inkoo-Siuntio kaasuputken rakentamiseen tarvitaan ja mistä työvoima tulee. Työntekijöiden mukanaan tuomat sosiaaliset muutokset ja yhteiskunnalliset vaikutukset Inkoon kyläyhteisön elämään on arvioitava.

Kysyttiin, minkälaiset ovat hankkeen henkiset vaikutukset alueen asukkaisiin.

Muut kommentit

LNG-terminaalin sijoituspaikassa ja kaasuverkon laajentamisessa tulee ottaa huomioon Järvi-Suomen vesitierakentamisen kehittäminen. LNG:tä voitaisiin kuljettaa vesitieverkkoa pitkin laivoilla sisämaahan. Myös Kotkan satama voisi olla tulevaisuudessa LNG-terminaalin sijoituspaikka. Tulisi selvittää myös mahdollisuus johtaa verkkoon biomassasta pienyritysten toimesta tuotettua kaasua.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 9 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi seuraaviin seikkoihin on syytä kiinnittää huomiota arviointimenettelyssä, selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti on esitetty arviointiohjelmassa selkeästi. Saatujen lausuntojen perusteella on kuitenkin ilmennyt, että aiemmin pois suljetut sijaintipaikkavaihtoehdot vaativat laajempia perusteluja. Arviointiselostuksessa on kuvattava tarkemmin, miksi esim. Kilpilahden tai Inkoon Fjusön niemimaan sijaintipaikka eivät ole mukana YVA-menettelyssä.

LNG-terminaalin prosessit ja päästöt on esitetty ymmärrettävästi. Arviointiselostuksessa on esitettävä tarkemmin häiriö- ja poikkeustilanteet ja niiden aikaiset päästöt. Myös louhittavan kiviaineksen määrän tarkennus on tarpeen molemmissa vaihtoehdoissa, mukaan lukien alueelta pois kuljetettavan kiviaineksen määrä.

Arviointiselostuksessa tulee mainita, mihin YVA-asetuksen hankeluettelon kohtaan hankkeen YVA-menettely perustuu.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa on esitetty 3 päävaihtoehtoa alavaihtoehtoineen: VE 0 (ei toteuteta), VE 1 (Tolkkinen) ja VE 2 (Inkoo). Lisäksi vaihtoehtosetelussa on tuotu esiin, että myös yhdistelmä Tolkkinen + Inkoo on mahdollinen, koska Gasum voi myöhemmin hakea lupaa LNG-terminaalin rakentamiseksi molempiin kohteisiin. Tämä mahdollisuus on syytä esittää omana vaihtoehtonaan, esim. VE 3 tai ainakin VE 1+2. Tämä selkeyttäisi vaihtoehtojen asettelua ja vertailua arviointiselostuksessa.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Vaikutusten arviointi on arviointiohjelmassa kohdistettu hankkeen kanalta keskeisiin vaikutuksiin ja arvioitavat asiat on tuotu pääosin selkeästi esille. Seuraavilta osin suunniteltua arviointia on täsmennettävä.

Yhteisvaikutukset

Arviointiohjelmassa esitettyjen hankkeiden ja toimintojen lisäksi LNG-terminaalihankkeen yhteisvaikutukset on arvioitava seuraavien hankkeiden ja toimintojen kanssa:

- Balticconnector kaasuputkiyhteys Virosta Inkooseen
- Suomen Merituuli Oy:n Inkoon merituulivoimalahanke
- Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotukseen merkitty merikaapelireitti (Inkoo)
- Rudus Oy:n kiviaineksen otto Inkoon Joddbölessä
- Inkoon Grundvikenin teollisuuskaatopaikka
- Entisen Tolkkisten sahan alueelle suunniteltu Augustinrannan yrityspuisto
- Porvoon Energian Tolkkisiin suunnittelema biovoimalaitos

Lisäksi on syytä olla selvillä, että Nordkalk Oy Ab:llä on alustavia suunnitelmia perustaa Inkoon satama-alueen läheisyyteen laitos, joka tuottaa polttoöljyä rengasmurskeesta. Päätöstä hankkeen YVA-menettelyn aloittamisesta ei kuitenkaan ole tehty.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Terminaalialueet eivät sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Inkoo – Siuntio kaasuputken linjausvaihtoehdot kulkevat Storgårdin I-luokan pohjavesialueen halki. Arviointiohjelmassa on todettu, että vaikutusten arvioinnissa huomioidaan pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset, mutta ei ole kerrottu, miten arviointi toteutetaan. Yhteysviranomaisen katsoo, että pohjavesivaikutusten arvioinnin yhteydessä Inkoo – Siuntio yhdysputken vaikutukset erityisesti Inkoon Brännbollstadin pohjavedenottoon on arvioitava seikkaperäisesti. Vedenotto on erittäin tärkeä Inkoon kunnalle. Lisäksi on arvioitava yhdysputken vaikutukset yksityisille talousvesikaivoille.

Pintavesivaikutusten arviointi on esitetty kattavasti arviointiohjelmassa. Yhteysviranomaisen ei kuitenkaan pysty arvioimaan täydentävien sedimenttiselvitysten riittävyyttä, koska niiden tarkkaa sisältöä ei ole esitetty arviointiohjelmassa. Aiemmin tehdyissä selvityksissä analysoitujen parametrien lisäksi on tarkoituksenmukaisilta osin selvítettävä myös dioksiini- ja furaani- sekä kloorifenolipitoisuudet sedimentistä (esim. entisen Tolkkisten sahan vaikutusalue). Sedimenttien laatua on syytä selvittää myös niiltä alueilta, joilla kuljetukset tulevat lisäämään sedimenttien sekoittumista.

Arviointiohjelmassa on perusteltava, miksi pilaantuneiden sedimenttien maaläjitys ei ole vaihtoehtoissa mukana. Vaihtoehtoisesti se on otettava mukaan arviointiin.

Inkoon voimalaitoksen pitkäaikaisen biologisen tarkkailun (pohjaeläin-, kalasto-, vesikasvillisuus- ja kasviplanktonitutkimuksia 1970-80-luvulta alkaen) ja vedenlaatutarkkailun tuloksia tulee hyödyntää YVA-menettelyssä. Arvioitaessa vaikutuksia lämpötiloihin ja jäätälanteeseen tulee käyttää hyväksi tietoa, jota on saatu molemmille vaihtoehtoisille terminaali-alueille suoritetuista lämpötila- ja jäätälannetarkkailuista sekä erillisselvityksistä.

Virtaus -vedenlaatumallia tulee käyttää arvioitaessa ruoppauksen, läjityksen, Porvoon vedenalaisen kaasuputken ja muun vesistö- rakentamisen vaikutuksia molemmilla alueilla. Mallinnus täydentää aiemmista selvityksistä ja tarkkailusta saatuja tietoja.

Pohja- ja pintavesivaikutusten arvioinnissa on tärkeää ottaa huomioon yhteisvaikutukset muun kuormituksen kanssa.

Luontovaikutukset

Terminaali-alueet

Tolkkiin suunnitellulla terminaali-alueella on yksi paikallisesti arvokas luontokohde, Tolkislandetin saniaiskorpi. Kohdetta ei kuitenkaan ole huomioitu osayleiskaavassa ja kohde on kaavoitettu teollisuus- ja varasto-alueeksi. Monimuotoisella kohteella on tehdyistä hakkuista ja ojituksista huolimatta vielä paikallista arvoa, muun muassa kotkansiipeä ja muita suursaniaisia sekä lahoppuuta esiintyy runsaasti. Kartta-aineiston mukaan alueella on myös lähde, mutta tehdyn selvityksen mukaan se oli vaikeasti havaittava. YVA-ohjelman mukaan lähteen tilanne tarkistetaan YVA-menettelyssä.

Yhteysviranomaisen katsoo, että Tolkkien hankealueella ja sen lähi-alueella on tehty riittävät luontoselvitykset, kunhan päivitetyssä luontoselvityksessä esitetty em. lähteen nykytilan tarkistus tehdään. Hankkeen vaikutukset myös arvokkaille metsälain 10 §:n mukaisille kohteille on arvioitava.

YVA-ohjelman mukaan Inkoon hankealueen luontoselvityksen tarkistuksia ja päivityksiä tehdään selostusta varten. Luontoselvitys sisältää myös liito-oravaselvityksen. Yhteysviranomaisen katsoo, että Inkoon hankealueella tulee tehdä em. päivitetyt luontoselvitykset ja hankkeen vaikutukset arvokkaille kohteille on arvioitava.

Yhdysputkien linjaukset

Porvoossa Tolkkinen-Nyby ja Inkoossa Joddböle-Pölans yhdysputkien linjauksien maa-alueiden luontoselvityksiä ei ole vielä tehty. Joddböle-Pölans yhdysputkien vaihtoehtoisten linjausten lähialueella on Äkärr, Strykmossen ja Pytberg Natura 2000 -alue, Pytedungenin luonnonsuojelualue sekä Storberget-Långberget -niminen arvokas kallioalue. YVA-ohjelman mukaan yhdysputkien linjauksien maa-alueiden luontoselvitykset tehdään selostusta varten. Yhteysviranomaisen katsoo, että suunniteltujen yhdysputkien maa-alueiden luontoselvitykset on tarpeen tehdä vaikutusten arviointia varten.

Merialueet

YVA-ohjelman mukaan Natura-alueille, joille hankkeen vaikutukset mahdollisesti yltävät, tehdään luonnonsuojelulain mukainen Natura-arvioinnin tarveharkinta.

Hankkeen vaikutuksista Söderskärin ja Långörenin saariston sekä In-koon saariston Natura 2000 -alueille on tehtävä Natura-arvioinnin tarveharkinta. Jos on todennäköistä, että merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmenee, on tehtävä luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen varsinainen Natura-arviointi.

Lisäksi lisääntyvän liikenteen, ruoppausten ja läjitysten vaikutukset on selvitettävä ja arvioitava myös muiden vesialueiden luontoarvoihin, erityisesti arvokkaisiin FINIBA -alueisiin.

Yhteysviranomaisen katsoo, että suunniteltujen ruoppaus- ja läjitysalueiden, Tolkkinen - Nyby kaasuputken alueen ja muiden mahdollisten vesirakentamiskohteiden merenalainen luonto on selvitettävä. Tarvittavat sukellustutkimukset on tehtävä, ellei alueilta ole olemassa jo aiemmin tehtyjä tutkimuksia.

Yhteistyö yhdistysten kanssa

YVA-ohjelman mukaan YVA-menettelyn aikana ollaan yhteydessä paikallisiin luonnonsuojeluyhdistyksiin luontotietojen päivittämiseksi. Yhteysviranomaisen pitää yhteistyötä hyvin tarpeellisena varsinkin arvioidessa hankkeen vaikutuksia hankealueiden ympäristön linnustoarvoille.

Vaikutukset kalastoon

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee selvittää vaihtoehtoisten terminaali-alueiden sekä niiden lähialueiden merkitys kalojen lisääntymisalueina sekä rakentamisen, mukaan lukien läjityksen vaikutukset mahdollisiin lisääntymisalueisiin ja kalastukseen. Tolkkisten vaihtoehdon vaikutusten arviointiin on sisällytettävä arvio vaikutuksista meritaimenen nousuun Mustijokeen.

Vaikutuksia selvitettäessä tulee tehdä yhteistyötä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kalojen lisääntymisalueiden kartoitushankkeiden sekä VELMU-hankkeen kanssa.

http://www.rktl.fi/kala/itameritutkimukset/kalojen_lisaantymisalueiden_kartoittaminen/

http://www.rktl.fi/kala/itameritutkimukset/kalojen_lisaantymisalueiden_kartoittaminen/velmu/

Meluvaikutukset

Lähtöoletuksena arviointiohjelmassa on, ettei hankkeesta aiheudu häiritsevää melua. Rakentamisen aikana voivat meluhaitat kuitenkin olla merkittäviä (räjäytykset, louhinta, murskaus ym.).

Liikenteen osalta voidaan ohjelman mukaisesti hyväksyä muukin kuin laskennallinen tarkastelu, jos toiminnan vaikutukset liikennemääriin jäävät vähäisiksi. Tosin on otettava huomioon, että raskaan liikenteen lisääntyminen saattaa nopeasti nostaa melutasoja, vaikka lukumääräisesti lisäys ei olisikaan merkittävä.

LNG-terminaalihankkeen melua aiheuttavat toiminnot ja prosessit on kuvattava hyvin arviointiselostuksessa. Toiminnasta aiheutuvan melun lähtötiedot on kerrottava selkeästi ja erityisesti se, mihin laskentojen pohjana käytettävät laitteiden ja laivojen melupäästöjen lähtötiedot perustuvat. Arviointiselostuksessa on esitettävä, aiheutuuko toiminnasta pienitaajuisia, kapeakaistaista tai iskumaista melua.

Arviointiohjelmassa esitetty vertailu jo olemassa olevaan meluun on hyvä. Yhteysviranomaisen katsoo, että molempien hankealueiden yhteismelu tulee ottaa huomioon melulaskennoissa. Lisäksi soihtujen lukumäärät ja toistuvuus sekä niiden aiheuttamat melun enimmäistasot lähiympäristöön tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja ilmastoon

Arviointiohjelmassa on esitetty asianmukaiset ilmanlaatuvaikutusten arviot. Arvion lähtöaineistoksi tosin on esitetty vanhentuneita tietoja, Uudenmaan ilmanlaaturaportteja 2004-2008. Käyttöön on syytä ottaa mukaan uusin julkaisu: Ilmanlaatu Uudellamaalla vuonna 2010. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja 16/2011.

Lisäksi on arvioitava rakentamisvaiheen päästöt, mm. maa- ja kiviainesten käsittelystä sekä liikenteestä aiheutuvan pölyn leviäminen ympäristöön.

Ilmastovaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös Suomen kansallinen tavoite uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisestä.

Vaikutukset maankäyttöön

Voimassa olevat kaavat on kuvattu riittävällä tarkkuudella arviointiohjelmassa. Inkoossa on vireillä koko kunnan strateginen yleiskaava sekä rannikon ja sisäsaariston osayleiskaavat. Lisäksi Uudenmaan liitto on asettanut 2. vaiheen maakuntakaavan ehdotuksen nähtäville. Näiden vireillä olevien kaavojen tilanne tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella maakuntakaava ei ole voimassa muutoin kuin niitä muutettaessa.

Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön, kulttuuriympäristöön ja maisemaan

Arviointiselostukseen on lisättävä tiedossa olevat arkeologiset kohteet, arvioitava vaikutukset niihin sekä lisättävä vedenalaisen muinaisjäänökseen määritelmä. Arkeologinen vedenalaisinventointi ja maalla sijaitsevien muinaisjäänösten inventointi tulee suunnitella ja tehdä Museoviraston vaatimusten mukaisesti ennen hankkeen toteutusta, viimeistään siinä vaiheessa kun hankkeen lopulliset sijainti- ja linjausvaihtoehdot on valittu.

Arviointiohjelmassa esitettyyn maisema- ja kulttuuriympäristön vaikutusten arviointiin ei yhteysviranomaisella ole lisättävää.

Liikennevaikutukset

Arviointiohjelman mukaan selostuksessa esitetään LNG-kuljetuksista aiheutuvat muutokset nykyisiin liikennemääriin, selvitetään hankkeen vaikutukset liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen sekä esitetään liikenteeseen kohdistuvien haittojen lieventämistoimenpiteitä. Liikennevaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset tieliikenteeseen (myös alueelta louhittavan murskeen mahdolliset kuljetukset).

Yhteysviranomaisen katsoo, että rakentamisen aikaisista vaikutuksista on selvítettävä myös terminaalialueen rakentamisen aikaiset terminaaliosien erikoiskuljetukset ja näiden mahdolliset häiriö- ja riskitekijät. Myös kaasuputkien rakentamisen aikaiset vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen tulee arvioida.

YVA-selostuksessa on tuotava esiin, tulevatko hankkeen liikenteelliset vaikutukset (etenkin liikenneturvallisuuden ja toimivuuden näkökulmasta) aiheuttamaan teiden muutos- tai parannustarpeita, myös valtion ylläpitämällä tieverkolla. Mikäli hankkeen aiheuttama liikennetuotos toteutuu siinä laajuudessa ja muodossa kuin hankkeen YVA-ohjelmassa esitetään, ovat liikennejärjestelmään kohdistuvat muutospaineet kuitenkin epätodennäköisiä.

Arviointiohjelmassa on todettu, että Sköldvikin tai Inkoon laivaväylällä ei saa olla ohittavaa liikennettä LNG-alusten liikkeessä väylällä. Selostuksessa on kuvattava, mihin tämä rajoitus perustuu ja mitä vaikutuksia voi yhtäaikaista liikennöinnillä olla.

Laivaliikennevaikutusten lisäksi on arvioitava, miten LNG-laivaliikenne vaikuttaa veneliikenteeseen (mm- kalastus ja huviveneily).

Vaikutukset turvallisuuteen ja ihmisten elinoloihin

Koska LNG-terminaalitoiminta on Suomessa uutta, ovat turvallisuus- ja onnettomuusriskikysymykset nousseet voimakkaasti saaduissa lausunnoissa ja mielipiteissä sekä yleisötilaisuuksissa. Arviointiohjelman mukaan vaikutusten arvioinnissa tullaan huomioimaan vaarallisten aineiden kuljetukset laiva- ja tieliikenteessä sekä arvioimaan niiden aiheut-

tamia riskejä mm. terminaalialueen ympäristön luonnolle ja paikalliselle väestölle.

Toiminnan riskit ja turvallisuusnäkökohdat on arvioitava mahdollisimman laajasti siinä mittakaavassa, kuin arviointiselostusvaiheessa saata- vissa olevien tietojen perusteella on mahdollista. Riskinarviomenetelmä on kuvattava tarkemmin. Arvioinnissa on otettava huomioon ns. domi- no-ilmiö, koska molemmilla hankevaihtoehtoalueilla on muuta riskitoi- mintaa.

Tarkat hankkeen vaatimat suoja- ja konsultointivyöhykkeiden rajaukset suunnitellaan yhdessä TUKES:n kanssa. Rajaukset on kuitenkin esitet- tävä sillä tarkkuudella, kuin arviointiselostusvaiheessa on mahdollista. Arviointiselostuksessa on myös kuvattava, mitä vyöhykerajaukset tar- koittavat maankäytölle, asumiselle ja alueen muulle käytölle, esim. vir- kistyskäytölle. Mahdolliset päällekkäiset vyöhykkeet on otettava huomi- oon.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi Inkoo-Siuntio maakaasuputken vai- kutukset myös alueen viihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön on arvioitava. Lisäksi putken rakentamisen aikaiset sosiaaliset vaikutukset on otettava huomioon arvioinnissa.

Arviointiselostuksessa on kuvattava, miten asukkaita tiedotetaan raken- tamisen aikaisista vaikutuksista (esim. melu, räjäytykset) ja käytön ai- kaisista mahdollisista häiriötilanteista.

Muita yksityiskohtia

- Luvussa 7.2 viitataan siihen, että kivihiilen lentotuhkan läjittäminen Grundvikenin läjitysalueelle on lopetettu. Kyseinen läjitysalue on kui- tenkin edelleen käytössä ja sinne läjitetään tuhkaa. Ainoastaan läji- tysalueen länsipää on maisemoitu.
- Natura-alueet perustetaan luontodirektiivin mukaisesti, ei vesipoliti- kan puitteiden mukaisesti (luku 7.1.2.)
- Nestekaasu -sana tulee korjata nesteytetty maakaasu -sanaksi (luku 11.6.), jos ko. turvallisuusasiakirjat vaaditaan myös nesteytetylle maakaasulle.
- Trafi ei ole oikea viranomainen edellyttämään tai hyväksymään YVA-ohjelmassa mainittua turvallisuusselvitystä (luku 11.7.3.).
- LNG-aluksiin sovelletaan lakia aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä (1686/2009). Kemikaalisäiliöaluksia koskee Merenkulun ympäristönsuojelulain nojalla annettu asetus merenku- lun ympäristönsuojelusta (76/2010). LNG:tä ei voida kuljettaa kemi- kaalisäiliöaluksessa.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiohjelman nähtävillä olon aikana järjestettiin kaksi yleisötilaisuut- ta, joihin osallistui runsaasti yleisöä hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen edustajien lisäksi. Hanke on herättänyt kiinnostusta myös mediassa, ja aiheesta on kirjoitettu runsaasti lehdistössä.

Arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi osallistumisjärjestelyt. Laaja seurantaryhmätoiminta sekä asukkaille järjestettävät työpajat ovat erinomaista vuorovaikutteista suunnittelua.

Arviointiohjelma on selkeä ja johdonmukainen. Pieni tekstikoko tosin vaikeuttaa lukemista niillä sivuilla, joissa ei ole kuvia, vaan pelkkää tekstiä. Havainnollistavat kuvat ja kartat ovat hyviä.

Kansainvälinen menettely

Tässä YVA-menettelyssä sovelletaan kansainvälistä menettelyä YVA-lain 14 §, 15 § ja 22 § mukaisesti, koska Viro on ilmoittanut halunsa osallistua menettelyyn. Arviointimenettelyssä ja arviointiselostuksen laadinnassa on otettava huomioon mitä Espoon sopimuksessa (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context) ja Suomi – Viro kahdenvälisessä sopimuksessa YVA-menettelystä on sovittu.

Hankeesta vastaavan on siten huolehdittava, että arviointiselostus sisältää Viron 22.5.2012 päivätyssä lausunnossa esiin tuomat yhteisvaikutukset Balticconnector -hankkeen kanssa ja että arviointiselostuksesta laaditaan tarvittavat käännökset viro kielelle. Ympäristöministeriö huolehtii Espoon sopimukseen liittyvistä ilmoitus- ja neuvottelutehtävistä ja mm. varaa Viron valtiolle mahdollisuuden lausua arviointiselostuksesta.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja tiedon lausunnosta mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ely-keskus.fi/uusimaa/yva > Lausunnot YVA-asioissa.

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

Kehittämispäällikkö

Satu Pääkkönen

LIITTEET

- 1) Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku
- 2) Saadut lausunnot ja mielipiteet

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmaa)
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät

LIITE 1**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU****Sovelletut oikeusohjeet**

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus (210/2012) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2012.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.